

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI NAPILAP.

Előfizetési díj: Egész évre 12 frt., félévre 6 frt., negyedévre 3 frt.
Előfizetések és hirdetési díjak helyben és vidékről a szerkesztőséghez küldendők be.
Helyben előfizethető: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalnál, Demjén L., Keresztény P. kereskedéseiben.
 Egyes szám ára 5 kr. ó. é.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: belső-tordozsa szőlőn, Csapó S. kereskedésével szemben, 1-ső emelet, feljárás a kaputól jobbra.

Hirdetési díj: öt hasábos garmond sorért 6 kr. s egyszeri beiktatás után 30 kr. bélyegdíj.
Hirdetéseket felvételnek: Helyben: a szerkesztőség, a kiadó-hivatalban, Demjén László könyv- és Keresztény Pál papír-kereskedésében. Belsőben: Haenstein és Vogler (Neuer-Markt 11 sz.), Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.), Rudolf Mosse officiel. Zeitungs-Agent (Stadt, Seilerstraße 2), Pesten: Haenstein és Vogler Urutca 13. Lang et Schwarz, Fűrdőutca 1. Süddeutsche Annoncen-Expedition Stuttgart.
 Nyitási sora 20 kr.

Előfizetés

„Kolozsvári Közlöny“-re.

Megjelen naponként egész nagy iven.

Előfizetési árak: egész évre 12 ft. o. é.
 Félévre 6 frt. o. é. Évnegyedre 3 „ „ „

Az előfizetések egyenesen a szerkesztőség-hez küldendők be.

A „Kolozsv. Közlöny“ szerkesztősége.

Kolozsvárt 1873 jul. 2.

(cs.—r.) A politikai pártélet talán sehol sem fejlődött oly félszeg alapokon, mint hazánkban. Parlamentarizmusunk még új, újak annak gyakorlatában felnőtt embereink is; talán ép ez az oka, hogy annak tulajdonképi lényét még eddig nem tudtuk kiaknázni.

Mintha erőket mulná felül, próbálkozunk vele, s már igen sokszor jártunk úgy, mint a gyermek, ki érejt meghaladó vállalatához fog.

Ez sorsa különben minden oly institutió-nak, mely százados gyakorlat által szentesített közállapotok helyébe lép.

A rögtön változás, új alakzatok meghonosítása még nem azonos fogalom a vele való könnyű bánással, s mint közelmúltunk is tanúsítja sokszor kellett áldozatot hoznunk az egyszerű kimondott elv fel nem adása érdekében; sokat kellett ide is oda is tapogatózni, ámbar most sem mondhatjuk, hogy biztos lábon állunk.

Hisz tekintsünk végig állami életünkön, s az ezt uráló viszonyokon a legújabb időben, oly kevés a megnyugtató, a kielégítő, hogy valóban érthető némelyeknek azon kifakadása, ha vajjon megértünk-e a parlamentarizmusra.

Hogy nem játékszer, annyit megtanulhattunk a rövid gyakorlatból is, mert akár-hányszor vittük ad absurdum annak fogalmát, s nem egyes pártok, hanem közös hazánk adta meg az arát. Mert megjegyzendő, a vitakozási viszketeg sehol sem vet oly erős hullámokat, mint nálunk, minek egyedüli oka félszeg pártállásunkban, s tüntetni szerető természetünkben keresendő, melynek nagy gyönyörűsége telik a hatásadászat scennirozásában.

Azon elvi ellentét, mely pártjainkat elválasztja, világért se elégséges a szigorú objectivitas megőrzésére, nem elégséges, hogy a személyi érdekek csatárláncának felállítását megakadályozza. Sőt az utóbbi időben oly hatalmas léptek előtérbe a személyes tekintetek úgy az ország házában, mint a pártelubok tanácskozásában, minőre nem igen mutat példát a parlamentarizmus története. Ez ellenmondási viszketeg befészkelte magát az ugyanazon zászlók alatt küzdők közé, s oly zürzavart teremtett politikai életünkben, melynek kimenetelét ma még korai volna meghatározni akarni.

Az utolsó hetek eseményei megmutatták, hogy az elemek nagy forrongásban vannak, hogy egy zászló alatt küzdő emberek csináltak egymással szemközt frontot.

Bizalom, őszinte ragaszkodás nélkül nincs egészséges pártélet. Hol az egymásmellett küzdőket nem egy közös eszme, legfőbb holmi disciplinális szabályok tartják össze, ott vállvetett munkáról szó sem lehet, az egyön-

tetű eljárást mindannyiszor megsemmisítik egyesek extravagantiái, sőt kimondjuk, egyes pártbeli embernek a főkérdések körüli eltérő nézete sokkal többet árt a párt egységes voltának, szilárd fenmaradásának, mint az ellentábor rendszeresen vitt ostromai. Ez ostromok legfőbb óvatosabbá, figyelmebbé, körültekintőbbé tesznek, míg a párt kebelében elejtett ilyen irányú nyilatkozatok legalkalmasabbak a demoralisatio becsempészésére, mi ha egyszer lábra kap, ha sikerül a bizalmat megrendíteni bármily mellékes tekintetekből, nem igen lehet meghatározni, mi lesz a kezdet vége.

Vigasztal és elégtételt nyújt az, hogy vannak férfiak, kik képesek a megrendült bizalmat körönként helyreállítani, s kiknek nyilatkozatait megtapsolja mindenki pártkülönség nélkül, kik oly magasan állnak a közbizalomban, hova nem érnek fel sem a személyes, sem a párt intriguák. Deák Ferencznek a képviselőház mult hó 28-án tett nyilatkozata valóságos politikai memorandum volt. E beszéd méltán sorakozik a haza bölcső, az öreg vezér politikai nagy alkotásai mellé. Nem a párt ember szólott, hanem a messzelátó államférfi, ki nemzetét félszázad óta vezeti. Nem kereste a tapsokat, egyszerű, classicus modorban beszélt, de a leglényegesebb kérdések szabadelvű fejtegetése, biztosítá számára a ház osztatlan elismerését. Nem a szívhez, hanem az észhez szól, semmi sallang, semmi cifra-ság; minék is, az igazság, nagy eszmék nem szorulnak ily külső kitérítésekre! Beszélt mint bölcs, élettapasztalt, valódi államférfi, s a ház egy szívvel lélekkel tapsviharral fogadta kijelentéseit.

A Deák által tárgyalt kérdésekben a helyzet már-már tarthatatlanná lett, a kormány hallgatott. Ugy látszik e körülmény birta rá, sokat tapasztalt pártvezérünket programjának kifejtésére, melyet az ellenzék is magáévá tett.

A képviselőház július 1-én tartott ülése.

Elnök bemutatja továbbá a házszabályok 151. §. értelmében az országgyűlési cyclyus folyamán alatt beérkezett és elintéztet nyert vagy el nem intézett interpellatiók, indítványok, határozati és törvényjavaslatok, valamint egyéb miniszteri előterjesztésekről szóló előterjesztések kimutatását.

Fabricius Károly bemutatja Segesváros és széke közönségének az ország nem magyar ajku polgárainak jogait és kötelességeit sértő 1868. XLIV. t. cz. rendeleteinek megváltoztatása és a kormány közgei által ezen és 1869. évi IV. t. cz. tulkelt rendeletei által történt sérelmeknek orvoslása iránt. E kérvény a kérvényi bizottsághoz utasított.

Következik a napirend, vagyis az igazságügyministerium költségvetésének részletes tárgyalása.

Matolay Etele elállván a szótól, utána Simonyi Ernő kell fel, megmondandó, hogy mi mindenféle nem jelenik meg a Kassán megjelenő „Haladás“ című lapban.

Vidliczky József a receptoról értekezik a codificationalis munkálatokra előirányzott 30.000 frtot nem szavazza meg.

Pauler Tivadar igazságügyér: a rendkívüli előirányzatban törvények szerkesztésére 30 ezer frt előirányoztatott, de értékezővén a pénzügybi-zottsággal, tekintettel hazánk viszonyaira és azon körülményre, hogy netan nagyobb költségeket utóbb akár póthitel útján lehetend, akár pedig a minis-terelnökségnél levő alaptól pótolva helyrehozni, beleegyezett 15 ezer frt megállapításába, miért kéri a codificationalis munkálatokra előirányzott összeg megszámozását.

Horváth Lajos előadó röviden előadván a pénzügyi bizottságnak e tekintetben nézetét, — a ház a codificationalis munkálatokra előirányzott 15 ezer frtot megszavazta — Pulszky Agoston indítványával szemben, mely ez összeg törlesztet indítványozta. Következik az ötödik czim.

E czimnél Lázár Ádám szólalt fel.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter rövid felvilágosító felszólalása után az V-ik czimen előirányzott összeget a ház megszavazta úgy a VI. és VII. czimre előirányzott összeget is. A fedezet 1. 2. 3 és 3-ik czimén előirányzott összegek szintén megszavaztatnak.

Ezzel az igazságügyminiszterium költségvetésének tárgyalása véget ért, következett a honvédelmi miniszterium költségvetésének tárgyalása.

Legújabb táviratok.

Bécs, jul. 1. A „Pr.“ jelenti, hogy az Austria-Magyarország és Franciaország közt a kereskedelemi polika tárgyában folytatott alkudozások előleges eredménye abból áll, hogy Franciaország eláll azon kívánságától, hogy származéki bizonyítványok mutattassanak fel, ez engedmény pedig Magyarország gabona kivitelére nézve igen előnyös hatással leend.

Páris, jun. 30. Mach-Mahon pénteken a passy-i pályaudvaron fogja várni a persa sahot és a nemzetgyűlés elnökségi palotájába kísérendi.

Berlin, jun. 30. A szövetségi tanács a birodalmi pénztörvényt a birodalmi gyűlés által megállapított, szövegezés szerint elfogadta és elhatározza továbbá, hogy a német birodalmi egészségügyi hatóságot konzultatív jelleggel fogja életbe léptetni.

Madrid, jun. 28. A kortesben kijelenté Piy Margall minisiterelnök, hogy az új kabinet az előbbi kormány politikáját fogja követni és kereszttülviendi azon programot, melyet akkor kifejtett, mikor az előbbi miniszteriumot a kortesnek bemutatta. Maisonave külügyminiszter teljes készségét nyivánítja Európával való szívélyes viszonylatok folytatására.

A „Times“ berlini levelezője szerint, a chivai hadjárat folyvást megtartja előbbi jellemét. A chivaiak tüstént futásnak erednek, mihelyt egy orosz zászlóaljjal érintkezésbe jönnek; azonban lesbe állanak s a czirkáló csapatokat meggyilkolják. Junius 3-án Kaulmann tábornok előhada, mely 4 századból állott, 2 ágyúval a khasarapi erőd közelében egy tetemes chivai csapatra bukkant. Nehány gránát és rőppentyű szétszórta az ellenséges haderőt, mely Khasarap felé futván, ennek folytán a helyőrség még az oroszok megérkezése előtt odahagyta a kháságnak ezen legerősebb várát 4 ágyú, s nagy mennyiségű fegyverek és hadiszerek találtak ama várban. Verefkine tábornok az oreaburgi hadosztály parancsnoka jelenti, hogy midőn Kungrád helyőrsége az ő közeldetere eltávozott, a városból csekély távolságra egy, annak segélyére küldött 3 ezer főnyi csapat találtak; azonban a segélycsapat tüstént csatlakozott a menekülőkhöz és sietve visszavonult. A tábornok Kungrádot romokban találta; e város nem lévén újra felépítve, annak a turkomanok és chivaiak közti legutóbbi polgárháborúban lerontása óta. A khán palotája Kungráiban nyomorult lyuk, az abban foglalt összes tárgyak 200 rubelnél kevesebbbe becsültetvén.

Az Amu-flotillát egy baleset érte. Midőn a flotilla parancsnoka a folyamon fölfelé haladását gátak által megakasztva találta, egy 12 főnyi kémlő csapatot a partra küldött. Ezen emberek lesbe csalván, egyetlen egyén kivételével mindnyáján megölték.

Trefort A. közoktatásügyér programmszerű beszéde.

(A képviselőház jun. 28. üléséből.)

Tíz hónapja, hogy minisiter vagyok és körülbelül 3 hónapja, hogy folytonosan és rendszeresen azon szemrehányásokkal találkozom, hogy vallási és egyházi kérdésekről nézeteimet nem nyilvánítom. A mit ma mondandó leszek, igaz, előbb is elmondhattam volna, de én azon hibában szenvedek, hogy idő előtt nem szeretek szólni, hogy

nem tudok phrasisokat esztorgályozni, és hogy tisztába szeretek jönni nézeteimmel, mielőtt azoknak kifejezést adok.

Engedek azonban, — hogy úgy mondjam — a zaklatás egy nemének és néhány rövid vonásban ecsetelni kívánom egyházi politikámat. Bővebben kifejteti az általam érintendő kérdéseket, hosszabb idő kívántatnék, mely most sem nekem, sem a t. háznak nem áll rendelkezésére.

Magyarország ugyanazon eszmék nyomán fejlődött, mint a vele szomszéd többi keresztény állam. A 18. század eszméi nem hagyták érintetlenül; egyszerre azonban szünet állott be a fejlődésben, és az 1848-ki események középkori feudális állapotban találtak az országot. Az 1848. mozgalom megtörte ez állapotot, s rögtön beállott az átalakulási processus.

De többnyire csak a nagy elvek kimondásánál maradtok, a melyeket az institutiókba vezetni csak később sikerült. Az átalakulási processus még most sincs befejezve és a középkori anyagból sok van még most is az institutiókban és az emberekben. Különösen a viszony az állam és az egyház közt az, mely a régivel maradt.

A mi feladatunk és az utánunk jövő generatio feladata lesz, létrehozni az összhangzást, a társadalmi, a politikai és egyházi viszonyok közt. Nem fog ez történni nagy elvek kimondása által, hanem a társadalmi mozgalom és a jövőben alkotandó törvények hosszabb sora által.

Ide tartozik első sorban a törvény, nem a vallás szabadságról, hanem a vallás szabad gyakorlatáról és a vallásfelekezetek egyenjogúságáról; mert a törvényhozásnak feladata, hogy biztosítsa az állampolgárok azon jogát, melynek fogva benső hitüket szabadon gyakorolhassák, az ország törvényeinek sérelme nélkül külső szertartásokban is kifejezhessék, s hitük gyakorlására vallási testületekké egyenlő joggal egyesülhessenek. A vallási élet szabadságának érdekében következik, hogy a vallási viszonyoktól különválasztassanak azon ügyek, melyek természetüknél fogva nem a valláshoz, s az egyházakhoz, hanem az állam rendelkezése alá tartoznak mint pl. a házasság polgári oldala és viszonyai.

Ide tartozik másodsorban a polgári házasságról szóló törvény, mely a vallásfelekezetek egyenjogúságának corollariuma akként, hogy a házasság polgári jogi érvényességére a vallás befolyással ne birjon s az állam a házasságot a maga szempontjából polgári szerződésnek tekintse.

E kérdés gyakorlatilag is meg van már oldva több államban, mint Franciaországban, Belgiumban, a rajnai tartományokban, Olaszországban, és mely most Poroszországban is napirenden van. Nem fog ez nálunk sem okozni perturbatiókat vallási viszonyokban, csak a törvényhozás gondoskodjék, az anyakönyv vezetésére szükséges administratív közegekről.

Ide tartozik harmadsorban szabályozása a kath. alapoknak és alapítványoknak, a miről a maga időjén nézeteimet elmondottam. Ezek jogi természete iránt csak bírói úton lehet tisztába jönni.

Ide tartozik negyedsorban a katolika autonómia kérdése, a mely iránt szünet intéztetett hozzámtól interpellatio. Nem akarok azon métséggel élni, hogy azért nem válaszoltam ez interpellatióra, mert nem volt időm a kérdés tanulmányozására.

Nem válaszoltam azért, mert még most sem tartom időszerűnek a választ. Most is csak annyit mondhatok, hogy a cath. hívek egyházi ügyeik vezetésére ép úgy jogosítvák, mint a többi felekezetek, hogy e kérdés is, mint nagy politikai horderővel bíró okvetlenül az országgyűlés elé fog kerülni, de hogy a cath. egyház sajátos természeténél fogva, mely szerint az Rómával van összeköttetésben és hierarchiával bír, a kath. autonómia szükségkép másképp fog formálzatni, mint a protestans egyház autonómiaja.

S megvallom attól tartok, hogy a vaticanium concilium decretumai késleltetni fogják az országos kath. autonómia életbejuttatását, míg a localis autonómia életbejuttatásának szüksége iskola és egyéb cultus ügyekre már most is országsszerűen mutatkozik, s e szerint meunél előbb létesítendő.

Ide tartozik ötödször a placetiog szabályozása, mert az jelen alakjában, a sajtó és szólás sza-

badság mellett tarthatlan, de fönttartandó mind a mellett addig, míg más törvényes provisiók nem lépnek helyére s az állam viszonya az egyházhoz újabb alapokra nem lesz fektetve. S épen ennél foga bátorodom a t. ház elébe a következő indítványt terjeszteni.

„Küldjön ki a képviselők bizottságát a végére; hogy a vallás- és közoktatási miniszter közbejöttével az állam és egyház közti viszony szabályozására javaslatot dolgozzon ki és e javaslatot a ház elé terjeszse.”

Azzal, hogy épen én teszem ezen indítványt, nem akarom, hogy a kormány s különösen a cultusminiszter elhárítsa magáról a felelősséget; de a vallás s egyházi kérdések, valamint nem párt s nem egy felekezet érdekei, hanem az egész országot illetők, egyuttal oly nagy horderejű kérdések, hogy megoldásukra, sőt előkészítésükre az egész törvényhozás részvétele és bölcsessége szükséges.

Alesik junius hóban.

Az erdélyi rom. kath. püspök ft. tr. Gyergyó-szentmiklósi Fogarasi Mihály ő nagyméltóságának Alesik és Kászón egyház kerületben 1873. jun. 3-tól kezdve, jun. 14-ig bezárólag véghez vitt canonszerű látogatásának rövid rendszere és vázlata.

Jun. 13-án megint afőpásztor volt a gloria az urnapi octávás misét maga végezte, s vezette körül a szentséggel processionaliter a piacon a hívő népet, s aztán bekövetkezett a canonicavitatio series, több mint 150 fejrbe öltözött növendék leány két sorban várta az ünnepiesen kivonuló püspököt, s előremenve baldachinum alatt végezve a halotti ősi szolozsmát, s a templomban szokásos „Ecce sacerdos magnus” elnekelte, a plebanos és püspök végzik, amaz a főpásztort, emez a népet, s az előrt imákat — s majd — pontificált és rövid beszédet a főesperes helyi plebanos tartott, azután jött a bérnálási szertartás, a tágas szépen zöldelő cinterem körös-körül be volt térdelve a hitben megerősítendőkkel, s csaknem kétszer lön átáldásolva a főpap által, s utóljára az oltár zsamolyán fejezte be a szent ténykedést, meghatottan itve a népet, ősei szent hitében állhatatos megmaradásra. A mise evangéliuma után, három helvét hitvallású nő tette le a keresztény katolika hit professióját a helyi plebanos előolvasása és lelkesítő intelmei után.

E nap egyik vala a legfárasztóbbak közül, mert reggeli 9 órákor kezdetett pontban és 3/3-ra délután végződött az isteni tisztelet. Ebéd után a főispán ő méltóságának névünnepe tiszteletére rándult ő Excellentiája a főesperes kíséretében Zsögödbe, lehet képzelné ama kedves uri család e feletti örömet.

Jun. 14-én az Alesik és Kászón egyház kerületi papsággal tartott saját elnöklése alatt districtualis gyűlést és több kebelbeli dolgot elintézt, Nagy Lajos cz. kanonok és főesperestűk ez előtt egy pár évvel súlyos betegségei miatt többszörös kérelmei folytán ideiglenesen az esperesi teendőktől felmentetett vala, most egészsége helyreállván újra a kerület élére állítatott, s a főpásztor rendelkezését parancsnak vévén az activitásba visszazsögött. A gyűlés egyéb mozzanatai szorosan kebliek lévén, még csak azt említiük fel, hogy annak végével Butak A. kászón-jakabfalvi és Buzás Mihály sz.-k. plebanos kerületi urak jegyzőkké nevezettek ki közös örömről, s ezzel a katona és az Alesik Kászón egyház kerület kanonszerű visitációja dicsőségesen belőn fejezve.

Megemlítendőnek vélem, hogy a most meglátogatott 10 plebanusban több ezereket bérnált meg a lankadatlan buzgalmu főpásztor, s nem volt egy hely sem, hol a tisztelkedő egyházi és világi serge hiányzott volna, igen Gyergyóból, Fel-Csikról, Háromszékről, s máshonnan számosan róttak le a főpásztor iránti kegyelet adóját. Nem hagyhatom el azt sem, hogy az iskolás gyermekekkel az egész kerületben, noha az előadások ideje lejárt vala, igen is megvolt elégedve. Jeleznem, kel hogy községeknek, ugymint egyeseknek nagymennyiségű pénzt osztott és osztatott ki úgy, hogy quod fecit dextera nesciverit sinistra.

Előtt végre az őrá, s délután 5-kor Csik-Szt.-Györgyről sürü ovátók között Somlyónak indult, nem maradtunk közömbösök az elválás perozeiben. Nyüzsgött a háláson bámuló nép, sorakoztak a papok, tömörültek a csik-szent-györgyi hívek, kik közül egy tekintélyes küldöttség tolmácsolta ő excellenciája előtt azon kitűnő megtiszteltetés horderejét, melyben köztük szállásolása által huzamosabban részesítette a megyét és lelki pásztorát, elhangzott a bucsu szó — zugnak a haragok — indul a kegyes atya, de mily meglepő a vonat — elől nemzeti lobogóval ékített szép három lovas fogat vezérkedik, a hintó mellett lovagok lengetik a magyar színt és mikor már kivehető volt az önkéntes áldozatu kíséret, 22, részínt 4-es s nagyjában 2-ös fogat alkotta az elválni nem akarók truppját, mondam, elválni nem akarókat, ugyanis, ámbár Szentkirály és Zsögöd között felhő szakadási zápor hullott, a nagy tömegből egyetlen egy szekér sem költött ki, nem akart elmaradni, de midőn Zsögödből kirobogtunk, hőzel Csik-Szoredához a főpásztor megállította a menetel s a tisztelő so-

kaság nagy fájalmára nem engedte a tovább kísérést, incognito akarván Csik-Somlyóra bevonulni, azonban a józan értelmű népserge nem hangolódott le, hanem Szeredában a főpásztor egész ségére és szerencsés utazására egy-egy szív vidámító poharat kiürített és éjlen a nagy püspök hangoztatások között vissza érkezett Cs.-Szt.-Györgyre s ott is a piac késő estig viszhangzotta a szívből fakadó éjlenést. E napok Csik-Szent-György év lapjain örök emlékek maradandnak.

Körösményfalvi Ede.

Egy francia látogatása Kolozsváron.

Mint megbízható helyről értesülünk, az unitáriusoknak ismét pár örömnapija volt; meglátogatta őket Coquerel A. thanéz híres páriszi protestáns lelkész, a ki szeptemberi zsinatjokra szándékozott lejönni, de egészségi tekintetből egy nagyobb utazásra indulván Olaszországba, most kereste fel elvrokonait, most kívánta beváltani szavát, utjába ejtven egyszersmind a bécsi világiállítást és Pestet a magyar királyság fővárosát is és lerándulva Kolozsvárra a letűnt erdélyi nagyfejedelemség magyar fővárosába.

Az unitáriusok részvételjes szívvél s tárt karokkal fogadták a kitűnő nevű férfit, a kedves vendéget, a kinek egyéni szeretetreméltó volta, a szabad vallási eszmék terjesztésében szerzett nagy érdemei, az angol és amerikai unitáriusok való egybeköttetése s két világész előtti kedvessége azt valóban megérdemli. E férfi a katolikus Franciaországban, sőt annak épen szívében Párisban terjeszté a szabad vallási nézeteket; meghasonlván orthodox protestáns hitokonaival, nyíltan az unitárius álláspont-ra állott; kérésztetvén a lehatalmasabbaktól szándéka s theologiai nézetei felől, bátor volt határozottan kijelenteni, hogy ő a lelkiismeret és meggyőződés szabadságának religióját követi s arról isten és ember előtt kész bizonyosságot tenni. Követőinek, elvrokonainak száma folyvást növekedik, ő eljár a londoni unitárius évi nagy gyűlésekre, közelebbről 1872-ben Észak-Amerikában volt az angol és külföldi unitáriusok évi májusi gyűlésén s ott egy angol nyelven tartott hatalmas beszéddel mutatta be magát s kedveltette meg a szabad államok szabadelvű unitáriusait. A londoni gyűlésen ismerkedett meg Kovács János kolozsvári tanárjelölttel, a kivel azóta levelezésben van s a ki közbenjáró volt most is abban, hogy a jeles férfi Magyarország unitáriusait felkeresse.

Jun. 29-én jött Kolozsvárra, Kovács tanár és barátai az indóháznál fogadták Franciaország derék fiát s Kovács ur saját lakát ajánlta fel itt mulatása ideje alatt szállásul, mit a megérkezett örömmel fogadott; csakhamar Ferencz József és Simén Domokos tanár urakkal együtt unitárius püspök főtitok. Kriza János urhoz mentek, a hol őket barátságos ebéddel várták s kitűnő hitokoni szeretettel fogadták; ebéd után meglátogatták az unitáriusok templomát, iskoláját könyvtárait, a tanácsulási termet, felkeresték Brassai, Berde, Ferencz József urakat s több másokat, az estvé ismét a tudós püspök urnál töltötték; 30-án délelőtt folyvást jegyzett, meglátogatta az egyetemet, muzeumot, piaci templomot, a reformátusok belső templomát, főiskoláját, püspök főtitok. Nagy Péter és Sáni László urakat, a volt kormányzékli levéltárt és annak igazgatóját; ebédn több unitáriusok társaságában Ferencz József urnál volt, ebéd után a fellegrárra rándultak a város és vidéke megtekintésére, az estvé megint egy kis meghitt körben tisztelőivel és barátjaival töltötte el. Julius 1-én reggeli 4 órákor visszament kikísérve Jakab Elek, Kovács tanár Kriza Gyula és Kálmán uraktól; az indóháznál még egy rövid felőra tölt el kedélyes társalgásban, megköszönték egymásnak a látogatást és szíves vendégszeretet kölcsönös örömeit; a távozó sajnálkozását fejezte ki, hogy egészsége állapotja miatt ily keveset mulathatott, de az elég volt arra, hogy magyar barátai és elvrokonai iránt táplált jó véleményében megerősödött, őket szeresse s rájuk mindörökké kedvesen emlékezzék.

A gőzkocsi mozdonya éles sikoltásának harmadik jeladására a kis társaság talpra kelt, a távozó kedves vendéget a kocsiig kísérté s kezét szorítva vele, szíves „éljen” és „Vive mtr Coquerel” kiáltás közt a vonat tova robogott.

A — a.

Udvarhelyszék-hegyalj junius 27-én

Érdemes szerkesztő ur: Örömmel olvasók e becses lapok 140-dik számában, hogy Kolozsvár könyekén a rozsa — ez ismeretlen természetű gabna-pestis nem uralg; de fájdalom! környékünkben épen az ellenkező szomorú tudósítást irhatom.

Földmivelő népünk ősi reménye tönkre van jutva. A 6—7 láb magas gabnaszáron, az arasz kalász büszkén emelkedik az égnek, és nem konyítja fejét a földnek; mert a szomorú áldástalanság benne csak könnyű a sárga rozsa-pro. Midőn mellette megy el az ismeretlen utas, az való né Kanáán téjjel mézzel folyó tájain van, s ha te-

kinti a kalász tartalmát, mag helyett sárga tapodó port talál a tokba; vagy ha közébe talál lépni, mint rézsárga ember lép vissza, annyira megrakodik porral.

Szomorú jelenség! több helyt le is kaszálták már, hogy bár így lehessen valami hasznát venni.

Gyarapodik a szegénység, nagy az elkeseredés; mi nem csoda, ha elgondolja az ember, hogy a csaknem elviselhetlen adó mellett, még vegye az ember 2 frton a rozsnak vékáját; 3 frton a buzát s 1 frt 60—70 kr a kukurizát.

Tavaszi terményünk is gyenge a sok szárazság miatt; kukuriczánk alig egy harmadlábnyi magas; az árpa, zab még ezután ígér valamit.

Gyümölcsfáink, minthogy a májusi fagy épen dusvirágzaskor találta, csak kőverlapukat teremnek. — Így vagyunk mi — mit tisztán tudok 13 községben a hegyaljai járásban. Nem tudom ezutánra mi segít rajtunk, ha csak a cikkező ur által érintett általános magcséréről nem gondoskodik magas kormányunk. És nem tudom, melyik lapban olvastam hogy országgyűlésünk minden órában egy ezer frtba kerül s mily üdvös volna, ha minden honatya pontosan megjelenve, — együtt szorgalmasan működne, hogy így az ország alapját s alapjában jövőjét megalapítva, — naponként a 24 ezer frt. jobb czélokra fordíthatnák. A sok interpellatio, eszmecsere, polgárházassági indítvány helyett, (mit legalább Udvarhelyszéken 75 ezer lélek közül aligha pártol 70 pénz... költő) százszorta jobb lenne „földhitelintézetről” szólni s a napról napra nyomoruló, szegényedő nép állásán segíteni, mert ha még mind így... mit fogunk érné? hová fogunk jutni? Isten tudja.

Alatere Magni,

zetavári rector.

Szám. 133—1873.

A kolozsvári m. kir. tudomány egyetem math. termud. kara a következő pályázatokat hirdeti:

1-ször. A mennyiségtanból: „melyek azok a módok és képletek, melyek által a kör kerületének az átmérőhöz való számarányát eddig elé kifejtették?”

Megkivántatik az algebrai és geometriai elvekből való lehozataluk és vélemény arról, hogy melyik mód legalkalmasabb a gymnasiumi és reáliskolai tanfolyamokban való ismertetésre?”

Jutalma 50 frt.

2-or. A természettanból:

„Irassanak le a fluorescentia és kapcsolatban a phosphorescentia név alatt ismert tünemények s ezeknek törvényei tekintettel a legújabb felfedezésekre.”

Jutalma 50 frt.

3-or. A vegytanból:

„Kerestessék a legczélsezerűbb módszer a hűgany készítésére, s állíttassanak elő annak vegyületei közül a kevésbé ismereteseke.”

Jutalma 100 frt.

4-szer. A növénytanból:

„Adassék elő tüzetesen a phyllotaxis története és jelen állása. — A netán végzendő controlle munkálatoknál készült rajzok és praeparatmok az értekezéshez okvetlen melléklendők.”

Jutalma 100 frt.

Pályázati szabályok.

1.) Ezen jutalom-tételekért csak kolozsvári egyetemi hallgatók pályázhatnak.

2.) Beadási határidőül 1874. junius 30-ka tűzetik ki, a jutalmak kiosztása 1874. október hó 19-kére mint az egyetem felállításának évfordulati napjára tervezetvén.

3.) A pályáiratok negyedrében, tisztán írva, lapszámozva és kötve legyenek.

4.) A szerző nevét és állását, illetőleg egyetemi tanszakát tartalmazó pecsétes levelén ugyanazon jellegre álljon, mely a pályám homlokán olvasható. Alnevv pályaművek nem díjaztatnak.

5.) A jutalom a viszonylag legjobb munkának csak azon esetben adatik ki, ha az magában véve is díjra érdemesnek találattik. Egyszerű fordítások vagy plágiumok a pályázásból kizáratnak.

6.) Rendszerint pályadíjat csak egy egyes dolgozó nyerhet el, amenyiben azonban a pályakérdést kitűző kar többek közreműködését is helyén lévőnek találná, a díj ezeknek is kiadatik.

7.) A pályáiratok a szerzőé maradnak, azok kéziratjai az illető kar levéltárában eltétetnek.

8.) A beadott pályaművek a pályázat elintézése előtt vissza nem adatnak.

Kelt Kolozsvárt, 1873 évi július hó 1-én.

Dr. Abt Antal,

a math. termud. kar e. i. ajándék.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, július 3.

— **T. olvasóinkat kérjük, méltóztassanak előfizetéseiket mihamarább megújítani, nehogy a lap küldésében fenakadás tröténjék.**

— **A kolozsvári m. kir. egyetem bölcsészeti karának tanárai e kar részére jövő tanévre Ladányi Gedeont választották dékáná. A többi karoknál is a napokban lesz a választás.**

— **Horvát kiegyezés** megünneplésére Szlávny miniszter-elnök hétfőn ebédet adott, melyre a regnicolaris bizottmány összes tagjai hivatalosak voltak. Az ebédn a min. elnök áldomást mondott, kifejezve reményét, hogy a testvérországgal kötött frigy zavartalanul fog állani, s hogy a regn. bizottmány tagjai hazájukban e frigyet a legmelegebben fogják védeni. Végül éltetle a horvát nemzetet és képviselőit. Ez áldomásra Zsivkovics felett magyar nyelven, éltetvén a magyar törvényhozást, kormányt s összes nemzetet. Zsifkovics áldomásában kifejezte azon reményét is, hogy a magyar kormány a testvéri frigy helyreállítására meg fogja tenni az utolsó lépést is, és oly kormányt ad Horvátországnak, a melyben az ország megnyugodhatik. Másnap a regn. bizottság horvát tagjai vendégtették meg a min. elnököt s a magyar bizottsági tagokat.

— **Egyetemünk jogi karánál** az állami 300 frts ösztöndíjakra pályázók közül felterjesztés utján 1 harmadéves és 4 első éves jogász nyert ösztöndíjt.

— **A cholera mindenfelé** kezd uralkodni. Ujabbán Pécsen, Debreczenben, Bánffihunyadon, Tordán, Marosvásárhelyt és Koloson fordultak elő esetek. Mig Szatmáron, Aradon, Nagyváradon, és Csongrádon napról napra jobban kezd dühöngeni. Szarvason szűnő félben van. Ellenben Mohácson, mint a lapok, írják, dühöng a szó szoros értelmében.

— **A Maros áradása** megakasztá a vasuti közlekedést Soborsin és M.-Ilye közt; még más két helyen is fenakadt a közlekedés; az akadályok legyőzésére 2—3 heti munka lesz szükséges; mig ez megtörténik, a posta N.-Várad felé fog közlekedni.

— **Uj várost épített** a román kormány az Al-Dunánál Widdinen alól Beket államuralom mellett; czél Kis Oláhország gabnakereskedésének állandó raktárt állítani. Települni csak román állampolgárnak lehet ott, az izraeliták kizáratnak.

— **Értesítés.** Több t. szülő felhívására, a szám- és mértanból, a nyári szünetdől egy hathetős tanfolyamot nyitni szándékoztam. E tanfolyamra felveszek mindenkit, ki irni tud s a négy elemi miveltben némi jártassággal bír, sőt képzettségekkel is, kik e téren szerzett ismereteiket gyakorlatiain hajlandók. Előadásaimat a városi polgári iskola helyiségében f. hó 7-én kezdem meg s naponként reggeli 8 órákor kezdve tartandó, a tanulók smeretéhez mérten egy vagy több csoportban. A beíratásokat a tanítás megkezdése előtt London utca 19-ik szám alatt, azután az intézet helyiségében d. e. 8—10-ig eszközölhetni Beíratási díj, az egész tanfolyamra 6 frt. o. é. Kolozsvár 1873. jul. 2-án.

Deák József polg. isk. tanár.

— **Hory Béla** a napokban rendező sajtó alá „A nagynapok 1848—49-ben” című művét. Ez a magyar szabadságharc naplója fog lenni, melyben az események cronologiai rendben lesznek előadva. Hory Béla műve összeállításánál a legkitűnőbb történelmi műveket és a forradalom alatt megjelent lapokat tanulmányozta, s így az minden tekintetben hiteles adatokat fog tartalmazni. „A nagynapok” kiadására Keresztény Pál vállalkozott, ki semmi költséget nem kímél, hogy azt a legcsinosabban állítsa ki. A mű e hó közepe táján fog megjelenni. Hisszük, hogy a vidéki olvasók részéről is tömeges megrendelésben fog részesülni. A megrendelések Keresztény Pál ur papírkereskedésbe Kolozsvárra intézendők. A csinos füzet ára csak 40 kr. leend.

— **Augusta német császárnénak** az egyszerű és természetes modoru hölgynek, mint a „Tr.” egyik tárczairója lelkesedéssel írja, Bécsben időzésének részleteivel vannak telve a lajthán-tuli lapok. Írják, hogy ő felsége a kiállítás jun. 27-én d. e. másodsor is meglátogatta, s e látogatását főkép a művészeti csarnok megszemlélésének szentelte; ő felsége királyunk viselte most is a magyarzó szerepet s egyes festmények előtt perczekig eltartott az; az egyiptomi pavilonban reggelizés s az egyiptomi oszdtálynak (hol szamarakat, tevéket lovagoltak be, s juhokat ugy kecskéket mutatnak be) megtekintése után a császárné elhagyta a kiállítást; de nem mielőtt a jelen volt honoratoroknak s a jelen volt közönségnek a lelkes fogadtatásáért köszönetet mondott volna. Ez alkalommal már egy egész órával elkészt, s a reá várakozó királyunk előtt e szavakkal menté ki magát: „Felséged nem is gyanítja, mily nehezünkre válik nekünk asszonyoknak, a kellő időben megjelenés.” A király azt felelé, hogy hiszen nincs is késő s ezzel karját nyujtva a császárnénak haladtak tárgytól tárgyhoz. Ugyanaznap estéjén diszoldadás volt az udvari várszínházban, Hebbel tragediáját „Kriemhild bosszúja” adák. A császárné mindjárt az előadás kezdetekor megjelent s pedig ragyogóan fényes öltözkében, ő felsége a király kíséré porosz tábornoki ruhában. Az előadás nem hordá magán azon ünnepélyes jelleget, melyet a 25-ki operai előadás. Ezt egy estély követé a német nagy követnég. Schweinitznál, melyre 300-n voltak hivatalosak. Mint írják a német császárné jul. 1-én elhagyja Bécsen és Koblenzbe megy.

— **Páris gázvilágításához** egy éven át 103,668,330 köbmeternyi kőszén kell.

471—1873 tan. eln. sz. — Kimutatása a Kolozsvár sz. kir. városban uralgó cholera járvány állásának 1873-ik évi jun. 18-tól kezdve 1873 évi július 2. este 12 óráig.

Helység neve Kolozsvár sz. kir. város	Helység	Lakosság száma	A betegség kiütés napja	Beteg ma- radt	Szaporodott	Összesen	Ezekből			A járvány egész tartalma alatt ösz. mai napig			Jegyzés.
							meggyógyult	meghalt	gyógykezelés alatt maradt	megbetegült	meggyógyult	meghalt	
Julius 1. 1873.	1	26,382	18/6	75	12	87	1	5	81	177	29	79	

Medgyesi Tivadar,
h. polgármester.

Sz. 227-1873.

862

3—3

Hirdetmény.

A kolozsvári kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint Kutter Vilma felperes javára 140 fr. törke követelés és járuléka erejéig Májláth Antal alperestől lefoglalt és 84 fr. 75 krra becsült a kolozsvári 1773. számú tjkben A + 1. rend alatt nevével született Balázs Mária-val közösen bíráto 36,80. helyr. sz. a sánczoldali 6. u. számú ház 1873 július hó 28. esetleg augusztus hó 28. napjának mindenkor reggeli 9 órakor ezen telekkönyvi hatóságnál a 13. számú irodában bírói árverezésen el fog adatni a következő feltételek mellett:

1-ör. kikiáltási ár a 84 fr. 75. kr. becsérték; mely összegnek 10 % bánatpénzül az árverezéskor előre leteendő.

2-or. A vételár két egyenlő részben lesz lefizetendő.

A többi árverezési feltételek a szokott hivatalos órák alatt a telekkönyvi irodában mindenkor megtekinthetők.

Együtt a telekkönyvi hatóság székhelyén vagy annak közelében nem lakó jelzálogos hitelezői felhívhatnak hogy a vételár felosztása alkalmával leendő képviseltetésük végett megbízottat rendeljenek s azokat megnevezve ide jelentsék be, mint hogy ellenkező esetben hivatalból ki nevezendő gondnok által fognak képviseltetni. Végre mindazok is, kik a lefoglalt javak iránt tulajdoni vagy másigényt avagy elsőbbségi jogokat érvényesíteni vélnék szintén felhívhatnak, hogy igény kereseteket ezen hirdetmény közzétételének utolsó napjától számítandó 15 nap alatt, elsőbbségi bejelentvényeiket pedig az árverezés kezdetéig benyújtsák különben azok a végrehajtás folyamatát nem gátolván, egyedül a vételár feleslegére lesznek utasítva.

A kolozsvári kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságának 1873. évi június 11-én tartott üléséből.

Biró Pál
elnök.

Benkő Mihály
jegyző.

858

2—3

Mezőnagycsánban Tor-damegyében 242 hold tagosított birtok vasút állomás mellett, melyből 19 hold szántó, a többi mind a legjobb kaszáló, új lakház cseléd- és gazdasági épületekkel, és itató kútallatya, örök áron eladó. Értekezhetni iránta bel-középfutca 18. szám alatt

Szenkowich Márton
ügynökkel.

Biasini gyorsutazási menetrendje
1873. márcz. 27-től.

Kolozsvár és Nagy-Enyed között,
mivel a nappali vonat beszüntetett, Biasini gyorsutazása 1873. márc. 27-től kezdve Kolozsvárról Nagy-Enyedre küldi gyorskocsiját, még pedig oly formán, hogy Kolozsvárról reggel 8 órakor minden nap indulva d. u. 4 1/2 órakor Nagy-Enyedre érkezik, Nagy-Enyedről Kolozsvárra estvéli 10 órakor indulva, reggeli 8 órakor Kolozsvárra érkezik. Ezen meneteken kívül lehet Kolozsvárról Nagy-Enyedre d. u. 4 órakor is indulni, ugyancsint Nagy-Enyedről éjjeli 3 órakor Kolozsvárra indulhatni, csak hogy ezen menetekenél Felvinczről N.-Enyedig és N.-Enyedről Felvinczig a vasúttal kell utazni.

Egy személy ára 30 font szabad podgyászszal Kolozsvárról N.-Enyedig vagy vissza az első és

közbülső Coupeba 5 frt, hátulsó Coupeba 4 frt 50 kr. tulsuly 5 kr. Tordáról Nagy-Enyedig vagy vissza első vagy közbülső coupeba 3 frt — hátulsó coupeba 2 frt 60 kr. tulsuly 2 1/2 kr. — Felvinczről N.-Enyedig vagy vissza 1 frt, tulsuly 1 kr. fon-tonként.

Felvételi iroda Nagy-Enyeden Vágó Fe-rencz szállodájában.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Jul. 2-ről. 1873 5% metaliques 67.15. nemzeti kölcsön 72.35. 1860-diki államkölcsön 102. — Bankrészevények 972. Hitelrészevények 227. — London 110.30. Ezüst 108.75. Cs. kir. arany —. —. 20 frankos arany 8.85 1/2. Földtehermentesítési kötvények: Magyar 76. —. Temesi 74.50. Erdélyi 74. —. Horv. Szlavon.

Felelős szerkesztő **Sándor János.**

Demjén László

m. k. egyetemi könyvárusnál Kolozsvártt megjelent és általa minden könyvkereskedésben kapható:

Kolozsvár története.

Oklevéltárral. (I.) Ős-, ó- és középkor. (513. Kr. e — 1540. Kr. u.)
Egy külön kötet világosító rajzokkal. (36 tábla.)

Irta **Jakab Elek.**

Ára 10 frt.

(32S)

E minden tekintetben nagy, epochális munkát itt hosszasan dicsérgetni és ajánlani feleslegesnek tartom, csak annyit kívánok megjegyezni, hogy Kolozsvár város e munka kiadásával magának maradó emléket emelt. Siessen tehát e város értelmes t. közönsége, e munkát pártfogása alá venni és terjesztetni, hogy a nagyszorgalmu és szaktudós íróba minél több kedvet öntsön e munka folytatására, melynek legérdekesebb része az újabbkor története lesz. A ki megszerezte magának ezen 3 részből álló első kötetet, az bizonyára érdeklődni fogja lapozgatni és benne buvázkodni, s a folytatását minden áron megszerezi magának.

Székely oklevéltár.

Kiadja a m. történelmi társulat kolozsvári bizottsága,
szerkesztette

Szabó Károly.

I. kötet 1211 — 1519. 1872 Ára 2 forint.

(840)

10—12

Gyári főraktár
nap- és esernyőkben.

Daczára a munkabér növekvésének, valamint a szövetek drágaságának, mégis azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagy elővásárlások által az árakat oly alacsonyra szabhatom, mint tavaly.

Tavaszi ernyők.

1 darab szövetből 50 kr.

1 finom selyemből különböző szín 1.20, 1.50, 1.80.

1 Ugyanolyan selyemmel bélelve 1.80, 2.30.

1 legfinomabb, szegélyvel vagy anélkül 2.70 3.20 3.80

Nagy napernyők.

1 darab szövetből 80 90 kr.

1 legnagyobb faj 1.10, 1.20.

1 angol gyapot-atlaszból igen divatos 1 frt.

1 ugyanolyan bélelve 1.40.

1 Alpaca, romolhatlan angol anyag 1.50.

1 legnagyobb faj bélelve 1.80.

1 legfinomabb lyoni selyem divatos színekben, nagyság szerint 2, 2.50 2.80.

1 ugyanolyan bélelve 2.90, 3.40, 3.80, 4.20.

1 legfinomabb, szegélyvel vagy anélkül 4.50, 5, 5.50.

Női hegyászó-ernyők.

nagy fajta, divatos magas pal-csakkal

1 darab alpaca-szővet 1.80, 2 frt.

1 ugyanily dús szegélyzettel 2.40, 2.80.

1 gyapot-atlaszból, főtött szep dús szegélyzettel 2, 2.50.

Legnagyobb elegancia!

1873. Rotunda-ernyők

1 legfinomabb selyem és atlaszból.

1 darab gazdagon ékítve, tavaszra 3.50, 4 frt.

1 gazdagon ékítve nagy faj 5.50, 6 frt.

1 divatos hegyászó-nyílal 6, 6.50.

Női árnyék-ernyők.

(Eu tout-cas).

1 darab nagy faj, angol gyapjút-

hasz, oly finomnyel, mint a selyem-atlasz 1.50, ugyan az béll. 1.90.

1 darab romolhatlan angol alpaca-ból 1.80, bélelve 2.40.

1 finom nehéz selyemből 4.50, 5.50.

Uri árnyék-ernyők.

1 darab finom gyapjús-atlasz 1.80, dtto bélelve 2.20.

1 angol alpaca 2.40, dtto bélelve 3 frt.

Gizella-ernyők.

legújabb az 1873. idényben.

Ernyők a legfinomabb selyemből, dusan izletesen és divatosan ékítve járosulva a legfőbb eleganciával.

1 darab tavaszi ernyő 3.50, 4, 4.50.

1 nagy napernyő 6.50, 7.50, 8.50 kr.

Ernyők a legfinomabb nyers-selyemből.

1 darab nagy szegély nélkül 4, 4.50

1 dús szegélyzettel 5.50, 6.50

Esernyők.

1 darab közönséges fajta, nagy 1.30, 1.90.

1 romolhatlan angol szövet-anyagból, a selyemhez hasonló 2.50, 3, 3.50, 3.80.

1 a legjobb angol szövetből (keresztbeszőtt) 3.50, 3.80, 4.20, 4.50.

1 legfinomabb lyoni selyem-ből 5, 5.50, 6, 6.50.

1 a legfin. fajta 7.50, 8.50, 9.50.

1 finom selyem - kopperből 7—8 frt.

1 tizenkét bordás igen finom nagy nyitással 9.50.

1 ugyanolyan ultra selyem-kelme (angol dupla-kelme) vétező 9.50, 10.50 12 frt.

Nagyban eladók engedményben részesülnek.

FRIEDMANN A. gyári raktára, Beesben
Praterstrasse 28.

835

10—10

Kiviteli palaczk-sör.

DREHER ANTAL sörfőzdéjéből.

ládákban 50 palaczkkal szétküldetik, és pedig:

Kiviteli ászok-, márciusi, dupla-márciusi, császár- és baksör.

Levélbeli és távirai megrendelések kizárólag intézendők: **Dreher Antal** urhoz Kőbányán, vagy **Dietrich és Gottschlig** urakhoz Pesten. Árjegyzékek kívánatra azonnal megküldetnek.

(836)

(18—*)

Egy ezer darab magyar kir. vert arany

díjúl annak, ki betudja bizonyítani,

hogy kolozsvári papirkereskedő

KERESZTESY PÁL

mint a görgényi merített papirgyár raktárnoka

bárcinek is, említett papirgyár terményeit valahol vagy valaha

az eredeti gyári árnál magasabb árba árulta

vagy árusítaná jelenleg is.

Ezennel megnyitattott a pályázat

1000 darab magy. kir. vert arany elnyerésére.

Ugyanis az eredeti gyári árak a következők:

Fein Concept: **F. A. Nr.** 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
3 fr. 25 3 fr. 85 5 fr. 50 6 fr. 40 7 fr. 50 9 fr. 11 fr.

Rendés Concept: **O. A. Nr.** 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
2 fr. 70 3 fr. 20 4 fr. 50 5 fr. 50 6 fr. 50 8 fr. 10 fr.
rizmánként.

GÁMÁN JÁNOS ÖRÖKÖSEI KÖNYVNYOMDÁJA

Kolozsvártt, főter br. Bánffy-ház, és központi irodája

KERESZTESY PÁL PAPIRÜZLETÉBEN

főtér, Gyulai-ház, felvállal mindennemű

könyvnyomdai munkákat.

Alólírt könyvnyomda tisztelettel tudatja a helybeli és vidéki t. cz. közönséggel, hogy újonnan felszerelt és izletes be-
tükkel ellátott nyomdája azon kellemes helyzetben van, hogy mindennemű **nyomdai megrendelést** u. m.:

könyvek, bármely hazai nyelven, körözüvények, rovatos iven, árjegyzékek, számlák, falragaszok, név- és meghívójegyek, gyászhirek,
baromútlevelek, vásárcédulák stb. stb. a lehető legjutányosabb árak, gyors és pontos szolgálat mellett.

A LEGÚJABB MINTÁJU NÉVJEGYEK 100 DARABJA **1 frt.**

Felvállal könyomdai munkát is.

HIVATALOS MUNKÁKRA NÉZVE

a nyomda — miután Keresztesy Pál papir-üzletével és ez viszont a nyomdával egyesült — biztosítékot nyújt arra nézve,
hogy a papírok a legelső papir-gyárakból szereztetnek be. és azok a **hivatalos munkákhoz valódi gyári áron számíttatnak**,
a **legsükségesebb mintázatokból kész raktárt tart**, a meglevőket postafordultával, a szokatlan formájukat pedig a legrövi-
debb idő alatt elkészíti.

Minden megrendelést kérünk egyenesen a nyomdába küldeni, hol a legnagyobb pontosság biztosittatik.

95—*

Gámán János örökösei könyvnyomdája.